

סיכום פעילות לשנת 2019

אזרחים למען הסביבה
مواطنون من أجل البيئة
Citizens for the Environment

חזון ואסטרטגיות פעולה

פעילות בקהילה

אכיפה אזרחית סביבתית

שינוי מדיניות, מידע והסברה

עמותת אזרחים למען הסביבה (אל"ס) פועלת מאז שנת 1990 יחד עם התושבים כדי להגן על הסביבה ועל האדם מפני מפגעים סביבתיים. העמותה פועלת בין היתר, לקידום מודעות ציבורית לסוגיות סביבתיות, פרסום מידע והסברה, עריכת סקרים ודו"חות, שינוי מדיניות בקרב מקבלי החלטות, קידום היישום של החקיקה הסביבתית, הגברת האכיפה, מיצוי זכויות לסביבה בריאה ותמיכה בקבוצות של אזרחים ואזרחיות שנלחמים במפגעים סביבתיים. העמותה מנוהלת בשותפות יהודית ערבית.

חזון העמותה:

אנחנו מאמינים שהאדם הוא חלק מסביבתו, זכותו לחיות בסביבה בריאה וחובתו לפעול כדי להגן על הסביבה, למען האנושות ולמען הדורות הבאים. אנחנו רוצים לגרום לתושבים להאמין שיש להם את הכוח לשנות דברים, להגביר את המעורבות שלהם בנושאים סביבתיים מקומיים, ארציים וגולבליים ולפעול כדי להבטיח מרחב משותף בריא ומקיים.

מטרות ואסטרטגיות פעולה:

- קידום המודעות לנושאי איכות הסביבה ובריאות הציבור בקרב הציבור והרשויות ע"י איסוף ופרסום מידע סביבתי והנגשתו לציבור.
- עידוד מעורבות קהילתית סביבתית ופעילות משותפת בנושאי סביבה וקיימות ע"י הכשרת מנהיגות פעילה לקידום מטרות סביבתיות או לשינוי התנהלות.
- מיצוי זכויות לסביבה בריאה ומימוש עקרון המזהם משלם ע"י אכיפה אזרחית- ניהול הליכים משפטיים אזרחיים בנושאים סביבתיים וטיפול בתלונות של תושבים כדי להסיר ולמנוע מפגעים סביבתיים.
- השפעה על מקבלי החלטות לשינוי מדיניות ולהגברת האכיפה הסביבתית ע"י פעילות ציבורית ותקשורתית.

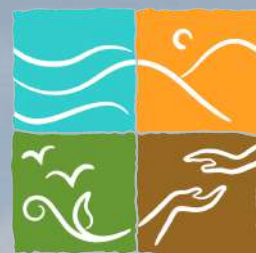

שיתוף פעולה עם קליניקות אקדמיות וסטודנטים:

גם השנה פעלנו עם הקליניקה לצדק סביבתי באוניברסיטת תל אביב בשני נושאים: הכנת התביעה הייצוגית במפרץ חיפה ומפגעי פסולת ועם הקליניקה לרגולציה סביבתית באוני' בר אילן בנושא מפגעי אסבסט, והתנדבו אצלנו סטודנטים מתכניות שונות.

פעילות בקהילה

**הפגנת
חירום**

**לא לריסוק
הגנת הסביבה**

חמישי 17:30 12/9/2019

מול בית התאחדות התעשיינים
רחוב המרד 29, תל אביב

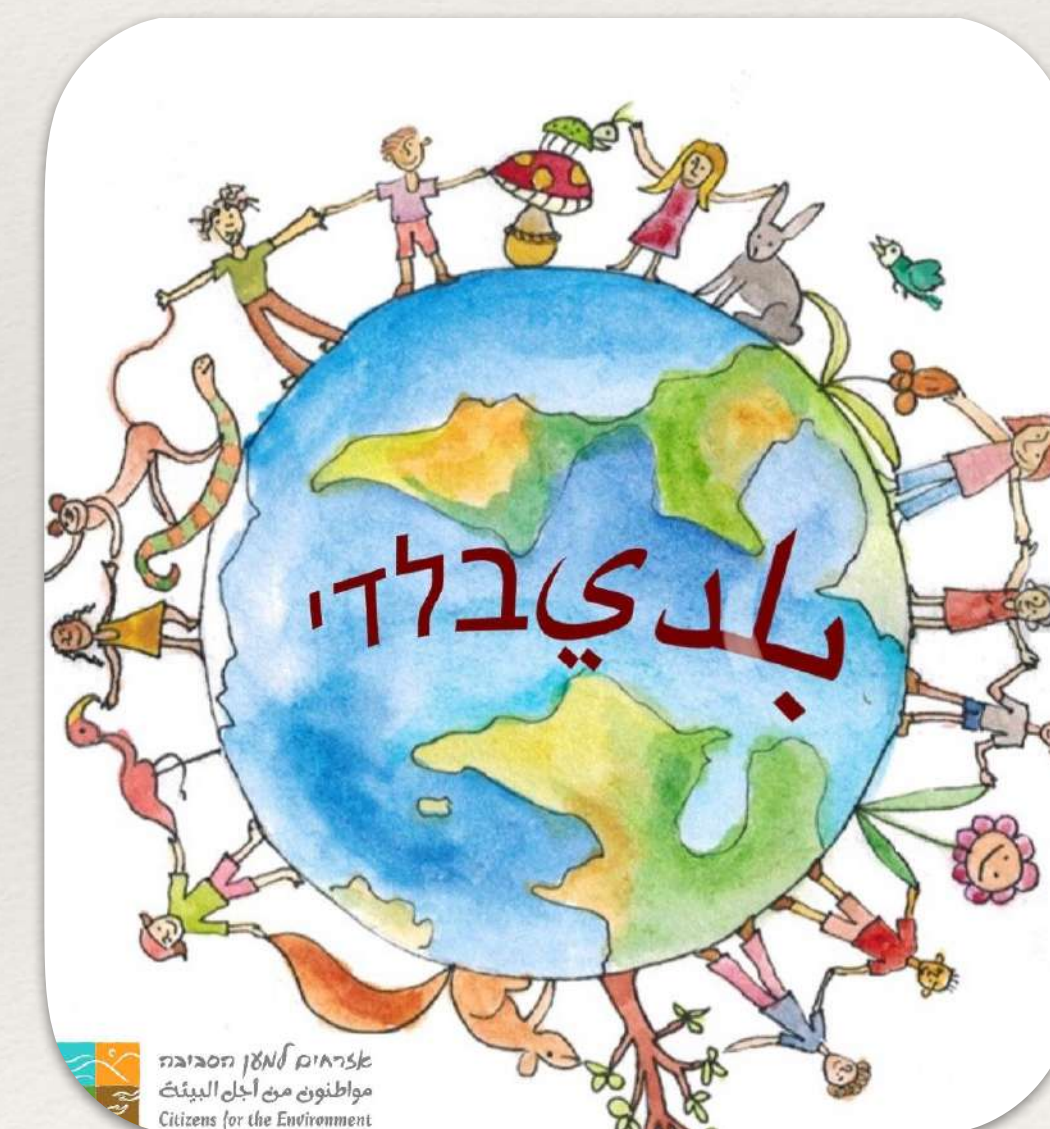
עידוד אקטיביזם סביבתי ופעילות של
תושבים, ברמה המקומית והארצית, על ידי
הקמה והכשרה של קבוצות פעולה, חיבור
בין פעילים ורשויות, עזרה וייעוץ לוועדי
פעולה בהתארגנות או בפעילות עצמה.

תכנית בלדי לשיתוף הציבור בחברה הערבית בפתרון בעיות סביבתיות מקומיות:

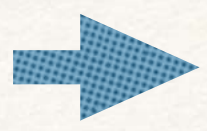
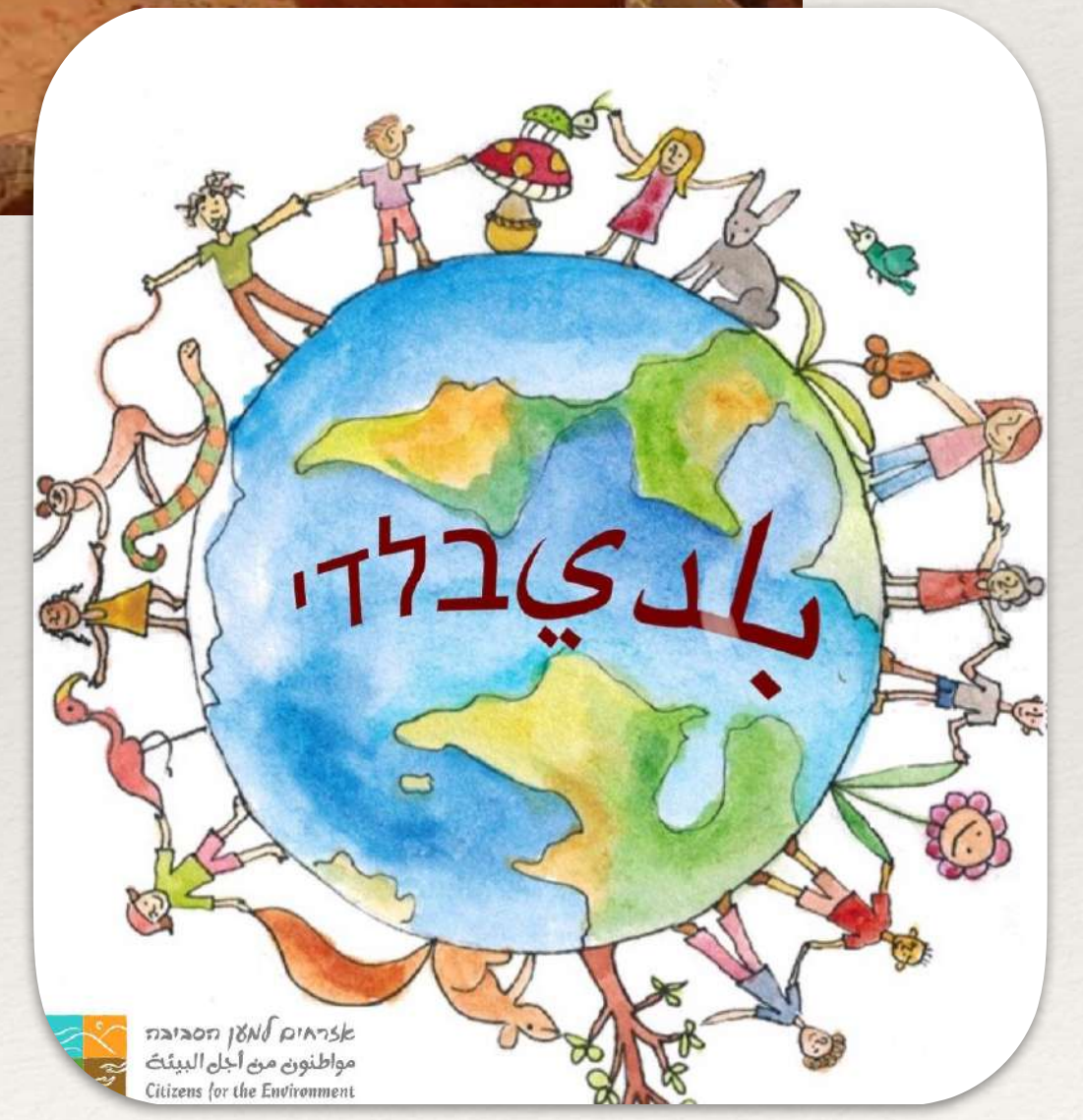
בשנת 2019 התמקדנו בעידוד אקטיביזם סביבתי לפתרון בעיות סביבתיות בחברה הערבית ע"י הקמה והכשרה של קבוצות פעולה במספר ישובים בצפון במסגרת תכנית "בלדי". התכנית כוללת הכשרה, הרצאות בנושאים שונים, סיורים ומפגשי חשיבה בשיתוף הרשות המקומית במטרה לחבר את הידע ולתרגם אותו לפעילות אקטיביסטית קהילתית לשינוי המצב, שינוי הרגלים וטיפול בבעיות סביבתיות ביישוב, ולבנות מודל לשיתוף פעולה בין התושבים והרשות המקומית והוועדה לאיכות הסביבה של הרשות המקומית. התכנית התחילה בכפר מג'אר, בג'דידה מכר (אך נפסקה), ובכפר ג'יש.

פעילות בקהילה

סיימנו תכנית משותפת עם חוגי הסיירות של החברה להגנת הטבע ומיזם "חלום חדש" בה השתתפו תלמידות ותלמידים מקסימים מהכפר טורעאן בגליל, וכללה הרצאות, סדנאות, סיורים, ובניית ספסל מחומרים ממחוזרים בחצר בית הספר.

פעילות בקהילה

ליווי ועזרה לקבוצות של תושבים במאבקים מקומיים

פעלנו יחד עם מספר קבוצות של תושבים שנלחמים במפגעי שריפות פסולת ברחבי הארץ. הפעילות כללה סיורים לתיעוד ומיפוי מפגעים, סיורים לחברי כנסת ועיתונאים, העברת מידע לוועדת המשנה לוועדת הפנים והגנת הסביבה לעניין שריפות פסולת בראשות חה"כ יעל גרמן, פרסום בתקשורת, פעילות משפטית ועוד.

פעילות בקהילה

ליווינו מספרי וועדי פעולה וקבוצות של תושבים:

- וועדי הפעולה נגד מפגעי אסבסט בנתניה ובנהריה,
- וועד הפעולה נגד הקמת טורבינות רוח בכפר ורדים,
- וועד הפעולה של תושבי ג'יש נגד הרחבת מטמנת הפסולת
- תושבי עברון לטיפול בבעיות פסולת
- תושבי כפר מסריק בוועדת ההדברות עם מפעל חוד פלדה
- תושבי קיבוץ מרחביה במאבק נגד מפעל שיבולת דגן בעפולה.

הפעילות שלנו במישור הזה כוללת טיפול
בתלונות של תושבים, וניהול הליכים
משפטיים שונים לטיפול במפגעים סביבתיים,
הרתעת הגופים המזהמים ומיצוי הזכות של
האזרחים לחיות בסביבה בריאה

אכיפה אזרחית סביבתית

טיפלנו בעשרות תלונות של תושבים על מפגעים סביבתיים, ובין היתר בישובים:

חורפיש, יאנוח ג'ת, סאג'ור, ראמה, יפיע, כפר מנדא, נאעורה, המועצה האזורית גלבוע, אבו סנאן, נצרת, פקיעין, ירכא, שפרעם, עפולה, דיר אלסד, חוסן, שלומי. הטיפול כולל מיפוי של המפגע, פניות לרשויות, בקשות מידע והליכים משפטיים במידת הצורך.

ניהלנו הליכים משפטיים נגד רשויות מקומיות:

- עתירה מינהלית נגד המועצה המקומית סאג'ור בגין אי פינוי אתרי פסולת פיראטיים ואי מניעת שריפת פסולת
- הליכים נגד עיריית שפרעם בשל אי הסדרת פעילות בית המטבחיים העירוני שגרמה למפגעים סביבתיים חמורים

נאבקים על האוויר של קרב נגד המפעלים עוברים למישור הציבורי לתביעה ייצוגית הוגשה אתמול בשם מי שהתגוררו באזור מפרץ חיפה לפחות שנתיים וחלו בסרטן - לטענת התובעים, בגלל הזיהום להערכת מגישי התביעה מדובר בכ-3,000 חולים, שכל אחד מהם ידרוש מהמפעלים כשני מיליון שקלים • "הייתי בין חיים ומוות", אומר איתן שקד, צעיר חיפאי שחלה בסרטן והתאושש, "אנחנו רק רוצים שאף אחד לא יחלה יותר"

אלחמית המפניץ

הדרישה כי שחייבו את התביעה הם ע"ד גמילה הרדל ואכים, מנהלת "אורחים למען הסביבה", ד"ר עירד עין צין מהקליניקה לבדיקת סביבתו ולהגנה על זכויות בעלי חיים באוניברסיטת תל אביב, עירד אסף פינק, שכתבה בתוכנית ייצוגיות, ד"ר עירד עומר פלד משרד גיל רוח, קינג ושרות.

"לטענתנו, זו הפעם הראשונה שבה הוגשה בישראל בקשה לתביעה ייצוגית לפיצוי חולים עקב מפעלים סביבתיים. עד היום לא קיימים מסקני דין שהעניקו פיצוי כספי לחולים שחלה בגין נזק שנגרם להם עקב זיהום", מסביר עירד פינק, "עם זאת, חזקת רעת המטומים סביבתית את כל היסודות הדרושים כדי להראות שהזיהום נגרם לנו, אנו בתנאים שטחיים הן נצלת להשיג פיצוי כספי

בפיגועים מחקרים שונים המראים לטענתם כי באזור יש יותר תחלואה ותמותה מטחלות נשימה, מסרטן ומטחלות לב כאשר בשאר חלקי הארץ. לפי התביעה, למרות שהחשש מתחלואה עורשת העלה כבר לפני עשרות שנים, המדינה נתנה למפעלים לפעול באין מפריע, תוך יצירת מפגע סביבתי הרסני. רק בעשר השנים האחרונות הטי דינה הולה לבצע פעולות ששפוחו כמידת מה את כמות הזיהום, אך לפי התביעה, וזיהום האוויר עדיין גבוה מהמותר ומסילא הצע' דים האלה לא מסויינים למי שבכר הלה כתוצאה מהזיהום.

לתביעה, שהוגשה על ידי עמותת "אורחים למען הסביבה", צ"י רפו חמש חוות דעת של מומחים בעלי שם בתחומי זיהום האוויר, טוקסיקולוגיה, אפיו המולוגית, סרטן הריאה וסרטן מסוג לימפומה

רותם אליזרע

לבוית"המפגע המחוזי בירושלים הוגשה אתמול בקשה לתביעה ייצוגית בחיפה ענת נגר שלושים מסעלים במפרץ חיפה. התובעים: חולי סרטן ריאה וסרטן לימפומה שאינה תורבתין שמוענים כי חלו בתוצאה מהזיהום שפלטו המי מפעלים לאוויר וזיהוים פיצוי על הנזקים שנגרמו להם. במפרץ חיפה פועל אזור התעשייה הגדול בישראל. באזור פועי לים, בין השאר, בתי ויקוס, תחנת כוח ומפעלים פטרוכימיים, הפי לטים לפי מחקרים שונים ויהום רב. בנוסף, באזור הנמל מאוכסנים בטנדר שנים רבות סבלים של חומרים רעילים רבים. לטענת התו' בעים, המכלים שבהם מאוכסנים החומרים והצינורות המובילים אותם לא אטומים לגמרי, והלק מהחומרים נפלטים למסביבה כגזים, מדובר בחומרים מסוכנים במסרטנים. לפי המפעלים מתגוררים סעל תצי מיליון תושבים, התובעים

עודף תחלואה מזנהק בנפת חיפה. המפעלים במפרץ גילרומ. גיל נחשושתן

אכיפה אזרחית סביבתית

תובענות ייצוגיות:

- תביעה ייצוגית תקדימית נגד המפעלים הגדולים במפרץ חיפה: אחרי שנים של פעילות וחקר הזיהום התעשייתי במפרץ חיפה לרבות סדרת הדוחות המעמיקה "שקט תעשייתי", הגשנו בשיתוף צוות משפטנים ומומחים ביולי 2019 בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד 30 מפעלי תעשייה במפרץ חיפה.
- השתתפנו בהכנה של תביעה ייצוגית נגד מפעל שטראוס גלידות בעכו בעקבות אירוע דליפת אמוניה מהמפעל ולאחר מכן הצטרפנו כצד לתיק.
- המשכנו לנהל את הליך הגישור בתביעה הייצוגית שהגשנו בעבר נגד קומפוסט שלוחות בגין פיזור קומפוסט לא מטופל וגרימת זיהום קרקע ומפגעי ריח, את התביעה שהגשנו נגד רכבת ישראל בעקבות אירוע דליפת ברום בדרום, ואת התביעה הייצוגית נגד מפעל שיבולת דגן שהצטרפנו אליה ויזמנו סיור במפעל יחד עם נציגי התושבים במטרה לראות את התקדמות העבודות שהמפעל שהתחייב לעשות לטיפול במפגעי הריח.

שינוי מדיניות, מידע והסברה

לקראת **הבחירות לכנסת בשנת 2019** השתתפנו בפאנל בחירות של ארגוני הסביבה בהשתתפות מועמדים מהמפלגות הגדולות והציבור לקראת הבחירות לכנסת, פרסמנו השוואה של מצעי המפלגות בנושאי סביבה יחד עם החברה להגנת הטבע, נפגשנו עם מספר מועמדים לבחירות וחברי כנסת ועשינו להם סיורים כדי לשקף להם את המציאות הסביבתית ביישובי הצפון.

שמרו את היום
שינוי מדיניות, מידע והסברה
24.11.19
מוזיאון תל אביב לאמנות

זמן לפעול - עכשיו!

ועידת האקלים הישראלית ה-4

משפטניות למען צדק חברתי ע.ה.
حقوقيات من أجل العدالة الاجتماعية
WOMEN LAWYERS FOR SOCIAL JUSTICE
مَعَكُمْ

השתתפנו בתהליך עבודה של עשרות ארגונים להכנת נייר עמדה משותף ליישום היעדים הגלובליים של האו"ם בהובלת ארגון {איתך מעך}, לקחנו חלק בארגון וועידת האקלים 2019, ובשולחן עגול לגיבוש המלצות לתכנית ישראל 2050 למעבר למשק דל-פחמן.

דף הבית < פרסומים < הודעות וחדשות < פרסום דוח "היבטים בפעולות הממשלה בנושא זיהומים סביבתיים במפרץ חיפה"

פרסום דוח "היבטים בפעולות הממשלה בנושא זיהומים סביבתיים במפרץ חיפה"

מבקר המדינה פרסם היום דוח ביקורת מיוחד בנושא הזיהומים הסביבתיים במפרץ חיפה והיבטים בפעולות הממשלה בנושא

מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור, השופט (בדימוס) יוסף חיים שפירא, פרסם היום, יום שני, כ"א בסיון תשע"ט, 24/06/2019, דוח ביקורת מיוחד היבטים בפעולות הממשלה בנושא זיהום האוויר במפרץ חיפה.

השופט (בדימוס) יוסף חיים שפירא בחר לסיים את כהונתו כמבקר המדינה ונציב תלונות הציבור בפרסום דוח זה.

מדינת ישראל היא מדינה מפותחת המשתרעת על פני שטח גיאוגרפי קטן ומאופיינת בשיעור גבוה של גידול אוכלוסין, בנתוני צריכה גבוהים ובתעשייה מזהמת. כל אלה גורמים לפגיעה ניכרת בסביבה, שיש לה השפעות שליליות על בריאות האדם, על החי והצומח ועל משאבי האוויר, הקרקע והמים.

אזור מפרץ חיפה הוא ממוקדי הזיהום הסביבתי הבולטים בישראל. בסמוך לריכוזי אוכלוסייה מרוכזת בו פעילות תעשייה אינטנסיבית הכוללת, בין היתר, בתי זיקוק, מתקני אחסון דלקים, מפעלי תעשייה כימית ופטרוכימית ומפעלי תעשייה אחרים. בנוסף, מצויות באזור המפרץ תשתיות לאומיות ובהן נמל ימי, שדה תעופה ותחנת כוח.

דוח זה נוגע בעתיד חיינו באזורי מוקדי זיהום סביבתי ובסיכונים הנובעים מהם. להלן הרחבה לגבי כמה מהליקויים המרכזיים:

התוכנית הלאומית בעניין מפרץ חיפה: ב-2015 גיבש המשרד להג"ס את התוכנית הלאומית מפרץ חיפה לקדם אותה. עם זאת, הדוח העלה ליקויים באופן גיבושה של התוכנית, בנושאים נדרשים שנעדרו ממנה, באופן הדיווח לציבור על יישומה ובמידת העמידה בלוחות הזמנים וביעדים שנקבעו בה, שחלקם טרם הושג גם כיום.

איכות אוויר ומדידת מזהמים במפרץ חיפה: עדיין יש מזהמים שערכי איכות האוויר שלהם לא השתפרו, השתפרו מעט או חורגים מהדרכש על פי חוק. מריגות כאלו קיימות ממוקדי זיהום נוספים בארץ.

שינוי מדיניות, מידע והסברה

השתתפנו במסיבת העיתונאים של ארגוני הסביבה לדו"ח מבקר המדינה על הטיפול בזיהום התעשייתי במפרץ חיפה. הדו"ח שלנו על הפליטות מנמל מפרץ חיפה שמצוטט בהרחבה בדו"ח המבקר, הוא כמעט הדו"ח והניתוח היחידים שקיימים עד היום לסוגיית הפליטות מהאוניות, והעדר הפיקוח על כך, על אף שתרומתם לסך הפליטות במפרץ חיפה הינה ענקית ויכולה להשתוות לפליטות מבתי הזיקוק בהיבטים מסוימים.

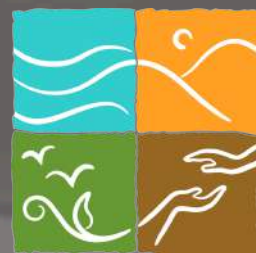

הגשנו **הערות למסמכי מדיניות** שונים והצעות חקיקה כמו:

- תזכיר תקנות מניעת זיהום אוויר משריפת פסולת,
- התייחסות למסמך "**בעיות ברגלוציה סביבתית**" שהציע קיצוץ בסמכויות המשרד להגנת הסביבה במסווה של "טיוב רגולציה"
- מכתבים משותפים בנושא עם ארגוני הסביבה לראש הממשלה ולאיחוד האירופי.

שינוי מדיניות, מידע והסברה

השתתפנו בוועידת התחזיות השנתית של כלכליסט, בפאנל בנושא היבטים כלכליים של שינויי האקלים.

שינוי מדיניות, מידע והסברה

